

LIT7 Βυζαντινή λογοτεχνία Ι: Ψηφιακές μέθοδοι για την μελέτη βυζαντινών πηγών (7 ECTS)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ελληνικής Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	LIT7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι: ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΠΗΓΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	1,5		
Εργαστήριο υπολογιστών	1,5		
Σύνολο	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής/Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να ενισχύσει τον ψηφιακό γραμματισμό των φοιτητών και κυρίως σε σχέση με την επιστήμη της φιλολογίας και να εισάγει την έννοια της επιστημονικής προσέγγισης και μεθοδολογίας στις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες. Ολοκληρώνοντας το μάθημα, οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα γνωρίζουν τα βασικά εργαλεία/ εφαρμογές/ βάσεις δεδομένων/ ιστοτόπους που συνδέονται με τη μελέτη χειρογράφων • Θα έχουν αποκτήσει βασικές δεξιότητες προσέγγισης της ψηφιακής έρευνας σε χειρόγραφα/παπύρους, πέρα από την απλή επεξεργασία κειμένου και τη γενική πρόσβαση του διαδικτύου και χρήση εφαρμογών επικοινωνίας. • Θα μπορούν να σαρώνουν και να φωτογραφίζουν παπύρους και έγγραφα και να εφαρμόζουν βασικές τεχνικές επεξεργασίας εικόνας.

- Να εξάγουν μεταδεδομένα και να κάνουν πολύπλοκες αναζητήσεις σε βάσεις δεδομένων
- Να παράγουν απλές οντολογίες δεδομένων
- Να καταλαβαίνουν τη λειτουργία τους και να μπορούν να χρησιμοποιούν εργαλεία μηχανικής μάθησης HTR
- Να αναγνωρίζουν βασικές αρχές και λειτουργίες στη σύνταξη κώδικα (προγραμματισμό και σήμανση) και θα έχουν γράψει μόνοι τους απλό πρόγραμμα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Γενική εισαγωγή στις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες. Εφαρμογές στη φιλολογία. Πάπυρος/χειρόγραφο: αντικείμενο, κείμενο, ψηφιακή καταγραφή και διάχυση της πληροφορίας.
2. Συλλογές και projects. Περιήγηση στη μέχρι τώρα έρευνα και επισκόπηση διαθέσιμων εργαλείων.
3. Βάσεις δεδομένων, ψηφιακές βιβλιοθήκες και συλλογές. Σύντομη εισαγωγή στο Digital content managing environment.
4. Οπτική ψηφιοποίηση. Ψηφιακές φωτογραφίες, μέθοδοι βελτιστοποίησης εικόνας και χρήσης της για ερευνητικούς σκοπούς.
5. Ψηφιοποίηση τεκμηρίου, επεξεργασία και αποθήκευση διαφόρων μορφών αρχείων.
6. Ψηφιακή κωδικολογία. Μεταδεδομένα I: Βασικές αρχές και χρησιμότητα.
7. Χρήση μεταδεδομένων για την περιγραφή ψηφιακών τεκμηρίων. Ψηφιακές βιβλιοθήκες.
8. Ψηφιακή παλαιογραφία. OCR, HTR και εργαλεία ανάλυσης γραφής. Συμβολή στη χρονολόγηση χειρογράφων. Μεταδεδομένα II: Οργάνωση: σχήματα και πρότυπα. Μηχανική μάθηση.
9. Το κείμενο του χειρογράφου. Αξιοποίηση τεχνολογικών δυνατοτήτων. Οι ψηφιακές εκδόσεις.
10. Πώς συνομιλούμε με τον υπολογιστή; Κωδικοποίηση, προγραμματισμός και σήμανση κειμένου.
11. TEI XML. Σήμανση κειμένου και μεταδεδομένων σε xml.
12. Ρυθμοί για εφαρμογές στη μελέτη χειρογράφων.
13. Ψηφιοποίηση, μια πράξη ερμηνευτική. Ζητήματα επιστημονικότητας και ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες. Αξιολόγηση στο εργαστήριο.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία • Χρήση ατομικών υπολογιστών κατά την εργαστηριακή εκπαίδευση καθώς και περιφερειακού υλικού. • Χρήση διαδικτυακών εργαλείων και βάσεων δεδομένων καθώς και εξειδικευμένου λογισμικού. 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>

<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Διαλέξεις	19
	Εργαστήρια	45
	Προσωπική μελέτη και προετοιμασία για την τάξη	66
	Εργασίες	40
	Εξέταση προόδου/Αξιολόγηση στο εργαστήριο	5
	Σύνολο	175 (25/ECT)
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 3 Εργασίες - Αξιολόγηση στο εργαστήριο - Εξέταση προόδου 	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Apollon, D., C. B elisle, P. R egnier (eds.), *Digital Critical Editions*. University of Illinois Press, 2014.
- Driscoll, M.J., Pierazzo E. 2016. *Digital Scholarly Editing: Theories and Practices*, Cambridge, UK: Open Book Publishers, 2016 (2019²), <https://doi.org/10.11647/OBP.0095>
- Drucker, J., Kim, D., Salehian, I., Bushong, A. 2014. *Introduction to Digital Humanities: Concepts, Methods, and Tutorial for Students and Instructors*. UCLA, on http://dh101.humanities.ucla.edu/wp-content/uploads/2014/09/IntroductionToDigitalHumanities_Textbook.pdf
- Driscoll, M.J., E. Pierazzo, *Digital Scholarly Editing: Theories and Practices*. Open Book Publishers, 2019². Διαθέσιμο στο: <<http://books.openedition.org/obp/3381>>
- Keersmaekers, A. Creating a richly annotated corpus of papyrological Greek: The possibilities of natural language processing approaches to a highly inflected historical language, *Digital Scholarship in the Humanities*, Volume 35, Issue 1, April 2020, Pages 67–82, <https://doi.org/10.1093/llc/fqz004>
- van Lit, L.W.C., *Among Digitized Manuscripts. Philology, Codicology, Palaeography in a Digital World*. Brill, 2019.
- Gardiner, R.G.M., Gardiner, E. 2015. *The Digital Humanities: A Primer for Students and Scholars*. Cambridge University Press.
- Reggiani, n. (2015), A Corpus of Literary Papyri Online: the Pilot Project of the Medical Texts via SoSOL, in *Antike Lebenswelten Althistorische und papyrologische Studien*, hrsg. von R. Lafer und K. Strobel, Berlin – New York, 341–52.
- Reggiani, N. (2017), *Digital Papyrology I. Methods, Tools and Trends*, Berlin – Boston.
- Schreibman, S.– Siemens, R. – Unsworth, J. (2004), eds., *A Companion to Digital Humanities*, Oxford.
- Schreibman, S. – Siemens, R. –Unsworth, J. (2016) *A New Companion to Digital Humanities*, Chichester: Wiley Blackwell.
- Stokes, P.A. (2009), *Computer-Aided Palaeography, Present and Future*, in *Codicology and Palaeography in the Digital Era*, 309-338.
- Svensson, P. – Goldberg, D.T. (2015), eds., *Between Humanities and the Digital*, Cambridge (MA).
- Van Lit L.W.C. (2019), *Among Digitized Manuscripts. Philology, Codicology, Palaeography in a Digital World*. Brill.

Vandendorpe, C. 2009. *From Papyrus to Hypertext: Toward the Universal Digital Library*. University of Illinois Press.